

การสังเคราะห์งานวิจัยของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

Synthesis of Researches: Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit

ศศิธร ชิดนายี (Sasidhorn Chidnayee)¹อนัญญา คูอารียะกุล (Ananya Kooariyakul)²ปภาดา ชมพูนิตย (Paphadar Chomphunit)²พัชรินทร์ วงษ์สว่าง (Patcharin Wongsawang)³ดารณี ชันใส (Darani Kansai)⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ จากงานวิจัยที่เลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 131 เรื่องจากงานวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ.2550-2559 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การพรรณนาและวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิเคราะห์พบว่า 1) งานวิจัยส่วนมากตีพิมพ์เผยแพร่ปี พ.ศ. 2555 ร้อยละ 18.32 เผยแพร่ในการประชุมวิชาการระดับชาติมี proceeding ร้อยละ 32.88 วารสารภาษาไทยร้อยละ 28.08 ได้รับทุนสนับสนุนจากวิทยาลัยร้อยละ 82.44 อัตราส่วนจำนวนงานวิจัยต่ออาจารย์เท่ากับ 1: 4 2) ผลการประเมินด้านวิธีการวิจัย เป็นงานวิจัยเชิงบรรยายร้อยละ 63.36 รองลงมาเป็นการวิจัยเชิงทดลองร้อยละ 15.27 งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายลักษณะตัวแปรมากที่สุดร้อยละ 47.33 ส่วนมากเป็นการวิจัยในชุมชนร้อยละ 48.50 การวิจัยสถาบันหรือองค์กรร้อยละ 22.14 การวิจัยการเรียนการสอนร้อยละ 16.03 การวิจัยการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค มีจำนวน 44 เรื่อง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักศึกษามากที่สุดร้อยละ 35.21 เลือกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงร้อยละ 45.04 งานวิจัยระบุวิธีการหาคุณภาพเครื่องมือร้อยละ 78.63 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาร้อยละ 65.80 3) การสังเคราะห์เนื้อหา แบ่งออกเป็น 3.1) หลักสูตรและการเรียนการสอน วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3.2) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนและบัณฑิต ด้านการตัดสินใจเชิงจริยธรรมทางการพยาบาล และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล 3.3) หมวดสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพส่วนใหญ่เป็นการสร้างเสริมสุขภาพ 3.4) การวิจัยสถาบันหรือองค์กรส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงประเมิน และ 3.5) ผลิตและพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขเป็นการพัฒนาด้านการเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้

คำสำคัญ: การสังเคราะห์งานวิจัย, การวิเคราะห์เนื้อหา

1 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์

RN., Senior Professional level, Boromarajonani college of nursing Uttaradit

2 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์

RN., Senior Professional level, Boromarajonani college of nursing Uttaradit.

3 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์

RN., Professional level, Boromarajonani college of nursing Uttaradit

4 พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์

RN., Practitioner level, Boromarajonani college of nursing Uttaradit

อีเมลล์: sasidhorn@unc.ac.th

E-mail: sasidhorn@unc.ac.th

ABSTRACT

The purpose of this research was to synthesis the research studies of instructors' Boromarajonnani college of nursing Uttaradit. The samples were selected purposive sampling 131 research studies during 1997-2016. Data was analyzed by using descriptive and content analysis. The findings 1) Overall, the majority of researches was published in 2012 (18.32%). Researches were published in proceeding at the national conference (32.88%) and Thai journal (28.08%). Most of funding was supported by the college (88.44%). The ratio between research project and instructors was 1:4. 2) The methodological analysis: most of research design was descriptive research (63.36%) and the second was quasi experimental research (15.27%). The most of researches' objective were to describe (47.33%). The majority of researches' setting were community (48.50%), Institutional research (22.14%), and educational research (16.03%). There was 44 researches of health promotion and prevention. Most of sample group of researches were the nursing students (35.21%) and used of purposive sampling (45.04%). The researches had the measurement quality test (78.63%) and analyzed data by using descriptive statistic (65.80%). 3) Content analysis found that 3.1) curriculum and instruction: Active learning, 3.2) Developmental students and graduate characteristics: Nursing ethical decision-making abilities and good attitude of nurse 3.3) Health and Health behaviors: Health promotion 3.4) Institutional research: research to evaluation, and 3.5) Human resource development: Facilitator development.

Keywords: Research synthesis, Content analysis

บทนำ

การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการนำ ผลงานวิจัยมาจากหลายแหล่งมาบูรณาการกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันของ ผลการวิจัยทั้งหมดในเรื่องที่ศึกษานำมาที่มีความ น่าเชื่อถือ ซึ่งจะมีการพิจารณาความสอดคล้องกัน ของผลงานวิจัย พิจารณาระเบียบวิธีวิจัย ผล การศึกษาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้หรือขยายความรู้ ออกไป (Cooper, Hedges, & Valentine, 2009) การสังเคราะห์งานวิจัยมีขอบเขตการดำเนินงาน

ครอบคลุมในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการของศาสตร์ การ สังเคราะห์ระเบียบวิธีวิจัย และการสังเคราะห์ข้อ ค้นพบจากผลงานวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยจะมี ลักษณะดังนี้ 1) การสังเคราะห์มาจากผลงานวิจัย ตั้งแต่ 2 เรื่องขึ้นไปที่มีเนื้อหาสาระเหมือนกัน 2) การนำแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของศาสตร์ที่ หลากหลายในหัวข้อเรื่องเดียวกัน มาสรุปเป็น แนวคิด ทฤษฎี ตัวแบบใหม่ 3) มีจุดประสงค์เพื่อ หาข้อสรุปรวมจากผลงานวิจัยต่างๆ การสรุปรวม

ยอดที่ได้มาจากผลงานวิจัยหลายชิ้น ในเรื่องความน่าเชื่อถือ ประสิทธิภาพของโปรแกรม องค์ความรู้ที่ค้นพบเพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมในหัวข้อเรื่องที่ศึกษา 4) เป็นการมุ่งหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะทั่วไป (Generalization) ในหัวข้อที่ศึกษาโดยใช้เหตุผลเชิงอุปมาน ซึ่งการใช้เหตุผลเชิงอุปมานเป็นวิธีการศึกษาที่ใช้วิธีการนำข้อค้นพบที่ได้ปรากฏการณ์ต่างๆ เป็นจำนวนมาก มาเป็นข้อสรุปทั่วไป และ 5) ได้ข้อสรุปของปรากฏการณ์ร่วมโดยใช้ระเบียบวิธีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ ที่ได้จากการสังเกตปรากฏการณ์หรือข้อค้นพบจากงานวิจัยหลายเรื่อง นำไปสรุปจนได้ความรู้ใหม่บนพื้นฐานความรู้ ข้อสรุปจากผลงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ รวมถึงอาจมีการนำข้อสรุปรวมหรือข้อสรุปทั่วไปหรือต้นแบบใหม่ไปทดลองหรือทดสอบเพื่อหาความจริงแท้ต่อไป (LoBiondo-Wood & Haber, 2014)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี อุตรดิตถ์ มีพันธกิจหลักด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการพยาบาล ซึ่งการพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆเป็นสิ่งสำคัญวิทยาลัยได้ดำเนินการส่งเสริมให้คณาจารย์มีการจัดทำผลงานวิจัยเพื่อให้คณาจารย์มีความรู้ลึกด้านวิชาการอันจะนำผลการวิจัยไปใช้ต่อยอดการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งคณาจารย์วิทยาลัยพยาบาลได้ดำเนินการทำวิจัยจนทำให้มีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ วิทยาลัยได้ดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัยตั้งแต่ พ.ศ.2549-2553 พบว่าผลงานวิจัยเป็นเชิงปริมาณทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยสถาบัน โดยที่ม้งานวิจัยชุมชนจำนวนน้อยและไม่ม้งานวิจัยด้านคลินิกและวิจัยด้านการส่งเสริมสุขภาพ จึงได้เสนอให้วิทยาลัยส่งเสริมการทำวิจัยในประเด็นดังกล่าว (Kooariyakul et al., 2013) ซึ่งกลุ่มงานวิจัย

วิทยาลัยได้จัดทำแผนพัฒนาการผลิตผลงานวิจัยที่มีการส่งเสริมคณาจารย์ให้ผลิตและตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย โดยเฉพาะประเด็นด้านการส่งเสริมสุขภาพ วิจัยเชิงคุณภาพ และวิจัยคลินิก ทั้งนี้ได้มีการจัดทำผลงานวิจัยของวิทยาลัยทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยการสร้างเสริมสุขภาพ และการวิจัยทางคลินิกเพิ่มมากขึ้น

กลุ่มวิจัย สถาบันพระบรมราชชนก ได้มีนโยบายที่จะสังเคราะห์ผลงานวิจัยของคณาจารย์ที่สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จึงได้สนับสนุนงบประมาณให้ทุกวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลวิจัยและสังเคราะห์งานวิจัยทั้งหมด รวมทั้งเสนอองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย เพื่อที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และองค์การสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งหมดของคณาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี อุตรดิตถ์ที่แล้วเสร็จและตีพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่พ.ศ. 2550-2559 โดยดำเนินการในรอบ 10 ปี ตามนโยบายของกลุ่มวิจัย สถาบันพระบรมราชชนกที่ต้องการรวบรวม เพื่อที่จะทราบข้อมูลพื้นฐานผลงานวิจัยของอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี อุตรดิตถ์ เป็นอย่างไร จะช่วยให้วิทยาลัยค้นพบความรู้ใหม่เพื่อใช้ในการเรียนการสอน นวัตกรรมในสาขาการพยาบาล การศึกษาและด้านสุขภาพที่จะเป็นการกำหนดทิศทางในการส่งเสริมการทำงานวิจัยให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยและทิศทางนโยบายการวิจัยของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์เนื้อหางานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรม

ราชชนนี อุตรดิตถ์ระหว่างปีพ.ศ.2550-2559 โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยคือ

1.สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัยประกอบได้แก่ ปีที่ตีพิมพ์เผยแพร่ อัตราส่วนจำนวนงานวิจัยต่ออาจารย์วิทยาลัย

2.สังเคราะห์ด้านวิธีการวิจัย ได้แก่ ประเภทงานวิจัย วัตถุประสงค์ แบบแผนการวิจัย ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประเภทเครื่องมือที่ใช้ การหาคุณภาพงานวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล

3.สังเคราะห์ผลการวิจัย องค์ความรู้/นวัตกรรมงานวิจัย ข้อค้นพบงานวิจัย ประโยชน์ที่นำไปใช้

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยการรวบรวมรายงานการวิจัยที่มีฉบับสมบูรณ์ หรือมีการตีพิมพ์เผยแพร่ของวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี อุตรดิตถ์ระหว่างปี พ.ศ.2550-2559 เกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยคือ

1.งานวิจัยที่จัดทำโดยคณาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

2.งานวิจัยเชิงคุณภาพ เชิงบรรยาย เชิงสำรวจ เชิงทดลอง กึ่งทดลอง เชิงสหสัมพันธ์ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ เชิงปฏิบัติการ

3.เป็นงานวิจัยที่มีการรายงานค่าสถิติพื้นฐานและเป็นค่าสถิติที่มาจากการทดสอบนัยสำคัญที่เพียงพอต่อการนำไปใช้สังเคราะห์งานวิจัย

4. งานวิจัยภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ

5. งานวิจัยของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2559

6. เป็นงานวิจัยที่สามารถค้นหาได้จากห้องสมุดของวิทยาลัย ฐานข้อมูลวิจัยของวิทยาลัย และเป็นงานวิจัยที่เผยแพร่แหล่งข้อมูลและอนุญาตให้ใช้ในการศึกษาวิจัย

เกณฑ์การคัดออกคือ

1. เป็นงานวิจัยที่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จ นำเสนอเฉพาะกระบวนการการวิจัย

2. งานวิจัยที่อาจารย์ในวิทยาลัยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นรายงานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2559 รวมทั้งรายงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ที่ได้รับการเผยแพร่ในห้องสมุดหรือในวารสารหรือการประชุมระดับชาติหรือนานาชาติที่สามารถสืบค้นได้ จำนวน 131 เรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1) แบบบันทึกข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัย เป็นแบบคำถามที่มีลักษณะคำตอบแบบเติมคำและเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ ได้แก่ ชื่อเรื่องงานวิจัย ประเภทงานวิจัย ผู้วิจัย กลุ่มตัวอย่าง 2) แบบบันทึกการสกัดข้อมูล (data extraction form) เป็นแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทดสอบความตรงกันของการบันทึกข้อมูลโดยทดลองใช้จำนวน 3 คน การคัดกรองการวิจัย โดยทีมผู้วิจัยหาความสอดคล้องกันโดยตรวจสอบว่าแต่ละข้อประเมินตรงกันหรือไม่ ในกรณีที่พบว่ามีความเห็นไม่ตรงกัน ทีมผู้วิจัยจะปรึกษาร่วมกันเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย

1. สืบค้นข้อมูลรายงานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยรวมทั้งวิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ระหว่างปี พ.ศ.2550-2559 จากฐานข้อมูลผลงานวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ สืบค้นจากบัตรรายการ สืบค้นด้วยมือจากห้องสมุดของวิทยาลัย วารสาร รายงานการประชุมวิชาการ ฐานข้อมูล ThaiJo, ThaiLis โดยใช้คำสำคัญ “ผลงานวิจัย, อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์” หรือรายชื่ออาจารย์ของวิทยาลัยทั้งภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสังเคราะห์งานวิจัย ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. จัดทำแนวทางในการวิจัยและจัดทำข้อเสนอโครงการโดยการประชุมนักวิจัยเพื่อทำความเข้าใจแบ่งงาน และสร้างแนวทางในการวิจัย

4. การคัดเลือกงานวิจัย ผู้วิจัยคัดกรองงานวิจัยในเบื้องต้นก่อนโดยการอ่านบทคัดย่อและดำเนินการคัดแยกผลงานการศึกษาค้นคว้างานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยรวมทั้งวิทยานิพนธ์ระหว่างปี พ.ศ.2550-2559 ทุกเรื่องที่สืบค้นได้มาวิเคราะห์ จำนวน 131 เรื่อง

5. ผู้วิจัยอ่านงานวิจัยโดยละเอียด ลงบันทึกข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัย และแบบบันทึกการสกัดข้อมูล

6. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อศึกษาลักษณะงานวิจัย โดยการใช้สถิติบรรยาย

7. สังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) อ่านและจดบันทึกงานวิจัยที่ไม่สามารถสังเคราะห์อภิปรายได้ อ่านและจดบันทึกแต่ละเล่มเพื่อเตรียมวิเคราะห์ 2) วิเคราะห์เนื้อหา

สรุปรายงานผลการสังเคราะห์ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

8. เขียนรายงานวิจัยเพื่อรวบรวมองค์ความรู้ที่สังเคราะห์เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป เช่น กลุ่มตัวอย่าง ประเภทการวิจัย ใช้ความถี่ ร้อยละ

2. วิเคราะห์เนื้อหาเป็นการแปลความหมายหรือสังเคราะห์ประเด็นจากงานวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงบรรยายหรืองานวิจัยเชิงประเมิณผล

ผลการศึกษา

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ระหว่างปี พ.ศ.2550-2559 ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย ปีที่ตีพิมพ์เผยแพร่ วิธีการเผยแพร่งานวิจัย แหล่งทุนวิจัย อัตราส่วนจำนวนงานวิจัยต่ออาจารย์วิทยาลัย ดังนี้ 1) ปีที่ตีพิมพ์เผยแพร่ การเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2559 จำนวนทั้งหมด 131 เรื่อง ปีพ.ศ. 2555 มีงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่มากที่สุดจำนวน 24 เรื่อง (ร้อยละ 18.32) รองลงมาคือ ปีพ.ศ.2556, 2557, 2558 จำนวน 20, 19 , 17 เรื่อง ตามลำดับ 2) วิธีการเผยแพร่งานวิจัย พบว่า เผยแพร่ในการประชุมวิชาการระดับชาติ มี proceeding มากที่สุดร้อยละ 32.88 รองลงมาเป็นวารสารภาษาไทยร้อยละ 28.08 ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ไม่มี proceeding ร้อยละ 16.44 ประชุมวิชาการระดับชาติ ไม่มี proceeding และห้องสมุดร้อยละ 8.22 ประชุม

วิชาการระดับนานาชาติ มี proceeding ร้อยละ 4.11 เผยแพร่ในวารสารต่างประเทศร้อยละ 2.05 3. แหล่งทุนวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากวิทยาลัยร้อยละ 82.44 ภายนอกสถาบัน(ในประเทศ ทุนรัฐบาล หน่วยงานอื่น) ร้อยละ 9.16 ทุนส่วนตัวร้อยละ 7.63 และจากแหล่งทุนต่างประเทศน้อยที่สุดร้อยละ 0.76 4) อัตราส่วนจำนวนงานวิจัยต่ออาจารย์วิทยาลัย พบว่ามีงานวิจัยจำนวน 131 เรื่อง ต่ออาจารย์วิทยาลัย 382 คน เท่ากับ 1: 4

2. สังเคราะห์ด้านวิธีการวิจัย ได้แก่ ประเภทงานวิจัย วัตถุประสงค์ แบบแผนการวิจัย ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย การหาคุณภาพงานวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วัตถุประสงค์การวิจัยของ อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2559 พบว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจ/บรรยายลักษณะตัวแปรมากที่สุดร้อยละ 47.33 รองลงมาเพื่อศึกษาผลการทดลอง โปรแกรม/การทดลองร้อยละ 27.48 เพื่อการอธิบายลักษณะ/ทำนายประเมินผลโครงการร้อยละ 12.98 หาความสัมพันธ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องร้อยละ 9.16 อธิบายปรากฏการณ์ร้อยละ 1.53 เพื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม และการสังเคราะห์งานวิจัยร้อยละ 0.76

2.2 ประเภทงานวิจัย ส่วนมากเป็นการวิจัยเชิงบรรยายร้อยละ 63.36 รองลงมาเป็นการวิจัยเชิงทดลองร้อยละ 15.27 การวิจัยเชิงคุณภาพร้อยละ 7.63 การวิจัยและพัฒนาร้อยละ 5.34 วิจัยการทบทวนเอกสารอย่างเป็นระบบ มีจำนวน 1 เรื่องคิดเป็นร้อยละ 0.76

2.3 ลักษณะงานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ตั้งแต่ปี

พ.ศ. 2550-2559 ส่วนมากร้อยละ 48.50 เป็นการวิจัยในชุมชน รองลงมาเป็นการวิจัยสถาบันหรือองค์กร ร้อยละ 22.14 การวิจัยการเรียนการสอน ร้อยละ 16.03 การวิจัยทางคลินิกร้อยละ 7.63 การวิจัยผลิตและพัฒนาบุคลากรสาธารณสุข ร้อยละ 5.34 และที่น้อยที่สุดคือ นวัตกรรมร้อยละ 3.05

2.4 ลักษณะงานวิจัยวิธีการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2559 วิธีการสอนที่ใช้ได้แก่ สถานการณ์จำลองหรือการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ การวิจัยการสอนแบบทีม/กลุ่มย่อย การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI E-learning กรณีศึกษา และการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่พบการจัดการเรียนการสอนแบบการใช้แฟ้มสะสมผลงาน PBL (Problem Based Learning), RBL (Research Based Learning), EBL(Evidence Based Learning)

2.5 ลักษณะงานวิจัยจำแนกตามสาขาในระบบบริการสุขภาพ เป็นการวิจัยที่ศึกษาในโรคกลุ่มที่ไม่ติดต่อ (Non-communicable diseases: NCD) สูติ-นรีเวชกรรม สุขภาพจิตและจิตเวช โรคมะเร็ง ไต การแพทย์แผนไทย ยาเสพติด ไม่มีงานวิจัยเกี่ยวกับอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ทารกแรกเกิด และการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล

2.6 ลักษณะงานวิจัยจำแนกตามประเด็นการดูแลที่จำเป็นในระบบบริการสุขภาพ พบว่าส่วนมากเป็นการวิจัยการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค จำนวน 44 เรื่อง โรคเรื้อรังจำนวน 6 เรื่อง สุขภาพแม่และเด็ก จำนวน 5 เรื่อง ไม่พบประเด็น Disability (ผู้พิการ) Palliative care (การดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง) / End of

life (ผู้ป่วยระยะสุดท้าย) และ EMS (ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน)

2.7 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยส่วนมากเป็นนักศึกษาร้อยละ 35.21 รองลงมาเป็นกลุ่มผู้สูงอายุสุขภาพดี วัยทำงานอายุ 15-59 ปีที่มีสุขภาพดี อาจารย์ร้อยละ 14.08, 11.27, 7.75 ตามลำดับ

2.8 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงร้อยละ

45.04 รองลงมาเป็นการใช้ทั้งประชากรร้อยละ 29.01 การสุ่มอย่างง่ายมีร้อยละ 10.69 การสุ่มหลายขั้นตอนพบร้อยละ 4.58 พบน้อยที่สุดคือการไม่ระบุวิธีสุ่มร้อยละ 3.05

2.9 การหาคุณภาพเครื่องมือประกอบด้วย การหาคุณภาพเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2559 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละงานวิจัยจำแนกตามการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

การหาคุณภาพเครื่องมือ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ระบุวิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ	28	21.37
ระบุวิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ	103	78.63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
Descriptive statistic	127	65.80
t-test	30	15.54
ANOVA	6	3.11
Multiple regression analysis	5	2.59
Pearson's correlation	20	10.36
Non-parametric statistic	5	2.59
การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ระบุวิธีสุ่ม	4	3.05
แบบเจาะจง	59	45.04
ใช้ทั้งประชากร	38	29.01
แบบสะดวก	7	5.34
แบบบังเอิญ	3	2.29
สุ่มอย่างง่าย	14	10.69
สุ่มหลายขั้นตอน	6	4.58

3.การสังเคราะห์ผลการวิจัยหรือการสังเคราะห์เนื้อหา ที่ให้ได้อรรถความรู้/นวัตกรรมงานวิจัย ข้อค้นพบงานวิจัย และประโยชน์ที่นำไปใช้ พบว่า จำแนกงานวิจัยเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้ 1) หลักสูตรและการเรียนการสอน จำนวน 23 เรื่อง 2) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนและ

บัณฑิต จำนวน 7 เรื่อง 3) หมวดสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ จำนวน 44 เรื่อง 4) การวิจัยสถาบันหรือองค์กร จำนวน 29 เรื่อง และ 5) ผลิตภัณฑ์และพัฒนาศาสตร์สาธารณสุข จำนวน 7 เรื่อง สำหรับการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์พบว่างานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี

อุดรดิตถ์ ใช้เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานทั่วไปมากที่สุดร้อยละ 64.12 แก้ปัญหาในองค์กร/พื้นที่ร้อยละ 26.72 ใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะร้อยละ 5.34 ใช้ประโยชน์เชิงนโยบายร้อยละ 3.82 ไม่มีการนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

หลักสูตรและการเรียนการสอน ผลการสังเคราะห์งานวิจัยได้สรุปองค์ความรู้ดังนี้

1.การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี อุดรดิตถ์ ได้แก่

1.1 การจัดการเรียนการสอนแบบทีม (Team based learning) ที่ใช้แนวคิดของ Larry Michaelsen มีขั้นตอนที่สำคัญคือ การแบ่งกลุ่มผู้เรียนโดยคละสมรรถนะให้มีความเท่าเทียมกัน การมอบหมายให้ศึกษาความรู้ก่อนการเรียน ทดสอบก่อนการเรียนเพื่อประเมินความรับผิดชอบ ต่อตนเองของผู้เรียน การเรียนกลุ่มย่อยโดยแบ่งทีมแบบถาวร การทำแบบทดสอบโดยทีมและการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้กัน และการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ พบว่าส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพิ่มผลสัมฤทธิ์การเรียน มีทักษะการแก้ปัญหาภายหลังการเรียนในระดับปานกลางมีจำนวนมากที่สุด ความพึงพอใจในการเรียนระดับมากและสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น (Chidnayee & Lortamma, 2011; Sirirat, & Chidnayee, 2009)

1.2 การเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้เชิงสถานการณ์มีเทคนิคการสอนได้แก่ การเรียนรู้แบบ VARK หรือกลยุทธ์ใดเด็ดคิคที่มีการพัฒนาผู้เรียน โดยผ่าน การดู (Visual) การฟัง (Aural) การอ่าน การเขียน การเขียน reflective journal และการปฏิบัติ (Kinesthetic) พบว่านักศึกษา มีความพึงพอใจใน

ระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าการสอนตามปกติ

(Neamsakul & Banchedpongchai, 2016)

1.3 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation-based learning) โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 2-3 คน ฝึกตามกรณีศึกษาสถานการณ์จำลอง ช่วยเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติการรักษาพยาบาลเบื้องต้นของนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น (Tantalanukul et al., 2016)

1.4 การจัดการเรียนการสอนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์การเรียนในการเรียนวิชากายวิภาคและสรีรวิทยามากขึ้น ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนระดับมาก (Leaudhakrob et al., 2013)

1.5 การเรียนแบบโครงการหรือโครงการ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยและมอบหมายให้ผู้เรียนจัดทำโครงการเพื่อพัฒนานวัตกรรมหรือโครงการ ผลการศึกษาพบว่าช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นและผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียน และช่วยส่งเสริมการแก้ปัญหา

1.6 การเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นการบูรณาการระหว่างการเรียนการสอนกับพันธกิจอื่น ได้แก่ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและบริการวิชาการจัดนิทรรศการ “สร้างเสริมสุขภาพมารดา ทารกด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีไทยสมนไพรใกล้ตัว” พบว่า เสริมสร้างทักษะ 8 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี การบริหารเวลา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การคิดอย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหา การค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและความคิดสร้างสรรค์ (Neamsakul et al., 2016)

2. ด้านหลักสูตร ผลการสังเคราะห์พบว่าการวิจัยเป็นการประเมินหลักสูตรที่ใช้รูปแบบของ CIPP model ประเมินหลังการสิ้นสุดการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สำเร็จการศึกษาทั้งที่เป็นนักศึกษาพยาบาล นักศึกษาพยาบาล(เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน) และนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล อาจารย์ พี่เลี้ยงแหล่งฝึกเฉพาะโรงพยาบาลอุตรดิตถ์ ยังขาดกลุ่มผู้ใช้บัณฑิตในสถานที่อื่นๆเช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดโรงพยาบาล

การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนและบัณฑิต

1. พัฒนาการตัดสินใจเชิง

จริยธรรมทางการพยาบาล มีผลงานวิจัยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสะท้อนคิด กระบวนการจัดการเรียนรู้เน้นการสะท้อนคิด 7 ขั้นตอน คือ 1) อธิบายสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้น 2) อธิบายความรู้สึกต่อสถานการณ์ 3) บอกแนวคิด/หลักการ/ความเชื่อที่สนับสนุนการกระทำ 4) เปิดใจรับฟังความคิดเห็น/ทางเลือกที่หลากหลาย 5) จัดลำดับความคิด/หาข้อสรุปร่วมอย่างเป็นเหตุเป็นผล 6) นำข้อสรุปไปปฏิบัติ และ 7) สะท้อนคิดการเรียนรู้/ประสบการณ์ใหม่ที่แตกต่างจากเดิม พบว่า มีผลสัมฤทธิ์การเรียนเพิ่มขึ้น มีความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมทางการพยาบาลสูงขึ้น (Khiaolueang et al., 2013)

2. การพัฒนาเจตคติที่ดีต่อ

วิชาชีพพยาบาลและความตั้งใจเป็นพยาบาลที่ดี โดยใช้กิจกรรมจิตตปัญญา กิจกรรมสำคัญคือ สนุทริยสนทนา การฟังอย่างตั้งใจ การไตร่ตรอง การไม่ด่วนตัดสิน ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาชีพพยาบาล ความภาคภูมิใจ ความปรารถนา

จะพัฒนาวิชาชีพพยาบาล เห็นคุณค่าของตนเอง เรียนรู้อย่างมีสติ ช่วยให้ผ่อนคลาย รู้จักคิดและมีความสุข

3. การพัฒนาคุณลักษณะทาง

ปัญญาได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา มีผล งานวิจัยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนแบบทีม การเรียนแบบโครงการ และการเรียนแบบบูรณาการ

4. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียน มีงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนโดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (electronic learning) การเรียนรู้แบบโครงการ และการเรียนแบบทีม

หมวดสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวน 44 เรื่อง เป็นการวิจัยเชิงพรรณานจำนวน 31 เรื่อง เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษา สตรี ผู้สูงอายุ อสม. และประชาชน สมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลและบุคลากรของวิทยาลัย การศึกษาความเครียด การปรับตัว ภาวะสุขภาพจิตของนักศึกษา พฤติกรรมการออกกำลังกาย พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พฤติกรรมการบริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ คุณภาพชีวิตและความผาสุกของผู้สูงอายุ งานวิจัยจำนวน 13 เรื่อง เป็นการศึกษาถึงทดลองพัฒนาโปรแกรม/กิจกรรม/โครงการในการสร้างเสริมสุขภาพ มีดังนี้

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชนได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ และประชาชน เพื่อให้มีกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพตามกฎบัตร อุตตวามผลการศึกษาทำให้สามารถพัฒนาชุมชนให้มีศักยภาพในการสร้างเสริมสุขภาพประชาชน เกิดกิจกรรมการส่งเสริมการออกกำลังกาย การ

สร้างสิ่งแวดล้อมสร้างสรรค์ การพัฒนาเครือข่าย
แกนนำสุขภาพในชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมและ
สร้างเสริมสุขภาพของตนเองส่งผลให้ระบบบริการ
สุขภาพปฐมภูมิมีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล มีดังนี้ 1) การให้ความรู้และเสริมทักษะการตรวจเต้านมด้วยตนเองจะช่วยให้ประชาชนมีความรู้ในการตรวจเต้านมและค้นหาความผิดปกติได้ 2) การส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุด้วยการออกกำลังกายไม่พลองชีวิตจิตประกอบดนตรีมงคล ช่วยให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและสมรรถนะร่างกายประกอบด้วย ความทนทานของปอดและหัวใจและความยืดหยุ่นทางกายเพิ่มมากขึ้น 3) การเยี่ยมบ้านในผู้สูงอายุที่ให้ความรู้ประเด็นต่างๆ ได้แก่ การจัดการความเครียด การส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุได้ดีกว่าก่อนการเยี่ยมบ้าน 4) โปรแกรมการเดินออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุเบาหวานระยะเวลา 10 สัปดาห์ โดยให้มีการอบอุ่นร่างกาย การเดิน และการผ่อนคลายร่างกาย ช่วยทำให้ผู้สูงอายุมีการเดินออกกำลังกายมากขึ้น 5) การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าวัยสูงอายุมีผลต่อโลกทัศน์ของผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น 6) รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพสำหรับครูก่อนเกษียณ เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ การรับประทานอาหาร 7) โปรแกรมการสนับสนุนและให้ความรู้การดูแลปากและฟันทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษามีการดูแลปากและฟันเพิ่มมากกว่าก่อนการใช้โปรแกรม 7) โปรแกรมการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับผู้ป่วยในโรงพยาบาลที่มีความพร้อมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่ประกอบด้วย การสอน การชี้แนะการสนับสนุนและการจัดสิ่งแวดล้อม ทำ

ให้ผู้ป่วยสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันพื้นฐานและกิจกรรมที่ซับซ้อนได้เพิ่มขึ้น 8) โปรแกรมการดูแลตนเองร่วมกับครอบครัวที่บ้านต่อคุณภาพชีวิตและสมรรถภาพการทำงานของปอดในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 9) โปรแกรมการดูแลแผลผ่าตัดและป้องกันการติดเชื้อสำหรับผู้ป่วยก่อนจำหน่ายในหอผู้ป่วยพิเศษศัลยกรรม

3. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพในนักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์มีกระบวนการประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ นโยบาย/วิสัยทัศน์ของวิทยาลัยพยาบาลด้านการสร้างเสริมสุขภาพที่กำหนดชัดเจนทุกคนรับทราบ มีศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะทางด้านการสร้างเสริมสุขภาพ จัดสิ่งแวดล้อมภายในที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ 2) กระบวนการ ได้แก่ การให้ความรู้และสร้างเจตคติที่ดีด้านการสร้างเสริมสุขภาพกับอาจารย์และนักศึกษา การเสริมสร้างพลังอำนาจด้านการสร้างเสริมสุขภาพให้กับอาจารย์และนักศึกษา การสร้างความเข้าใจกับอาจารย์เกี่ยวกับแนวทางการบูรณาการการสร้างเสริมสุขภาพในรายวิชา/กิจกรรมเสริมหลักสูตร และมีการดำเนินการบูรณาการการสร้างเสริมสุขภาพในรายวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยครอบคลุมสาระด้านการบริหารจัดการ การปฏิบัติกิจกรรม การจัดการความรู้ และการสร้างภาคีเครือข่ายด้านการสร้างเสริมสุขภาพ 3) ผลลัพธ์ ได้แก่ การเป็นนักสร้างเสริมสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลในด้านพฤติกรรม การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพและเจตคติต่อการสร้างเสริมสุขภาพ ผลการประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาพยาบาลให้เป็นนักสร้างเสริมสุขภาพพบว่า หลังการใช้รูปแบบ นักศึกษาพยาบาลมีสมรรถนะด้านการ

สร้างเสริมสุขภาพสูงวก่อนการใช้รูปแบบ (Suangkaew & Kooariyakul, 2014)

การวิจัยสถาบันหรือองค์กร เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาจำนวน 25 เรื่อง มีลักษณะดังนี้ 1) การประเมินโครงการหรือหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model เช่น ประเมินระบบการดูแลผู้ป่วยล้างไตทางหน้าท้องแบบต่อเนื่องของหน่วยบริการปฐมภูมิเขต 2 และใช้รูปแบบการประเมินของ Welch Model เป็นการประเมินโครงการแก้ปัญหาวัยรุ่นตั้งครรภ์และโครงการการฝึกอบรมการคัดกรองวัณโรค 2) การศึกษาผลลัพธ์หรือสมรรถนะของอาจารย์และนักศึกษาได้แก่ การศึกษาพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของอาจารย์ในวิทยาลัย การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การศึกษาทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของผู้สำเร็จการศึกษา 3) การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน เช่น ปัจจัยความสำเร็จในการร่วมมือผลิตระหว่างสถาบันสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกับวิทยาลัยการศึกษาคความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อบริการการแพทย์แผนไทย ความพึงพอใจการจัดการศึกษาของนักศึกษาและอาจารย์

ผลิตและพัฒนาบุคลากรสาธารณสุข เป็นการศึกษาการพัฒนาอาจารย์พยาบาลด้านการเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ในรายวิชาการปฏิบัติทางการพยาบาลโดยใช้กรอบแนวคิดการอบรมเน้นประสบการณ์การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงภายในสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืนตามแนวคิดการจัดการศึกษาแนวจิตตปัญญาศึกษา หลักสูตรประกอบด้วย 7 หน่วยการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้ตนเองและการรู้จักผู้อื่น การฟังอย่างลึกซึ้ง เทคนิคการเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ การ

เรียนรู้ทางเจตคติ การเรียนรู้ทักษะปัญญา การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ และการฝึกปฏิบัติทักษะเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้

อภิปรายผล

การสังเคราะห์งานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ระหว่างปี พ.ศ.2550-2559 อภิปรายผลดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่าจำนวนผลงานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2559 พบว่าอัตราส่วนงานวิจัยต่ออาจารย์วิทยาลัย 1: 4 หมายถึงอาจารย์จำนวน 4 คนร่วมกันผลิตผลงานวิจัยได้จำนวน 1 เรื่อง ซึ่งตามมาตรฐานมหาวิทยาลัยวิจัยในประเทศไทย เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล ที่โดยเฉลี่ยอาจารย์ 2 คนมีการตีพิมพ์บทความวิจัยในฐานสากลจำนวน 1 บทความ (Intarakamhang, Seangdoun & Boochoa, 2014) ถึงแม้จะมีอัตราส่วนมากกว่าบางสถาบันแต่พบว่าการตีพิมพ์เผยแพร่ส่วนมากเป็นการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติทั้งที่มี proceeding และไม่มี proceeding รวมร้อยละ 61.65 การตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารภาษาไทยร้อยละ 28.08 และเผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติร้อยละ 2.05 ซึ่งวิทยาลัยควรพัฒนาศักยภาพอาจารย์เพื่อให้สามารถตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่อยู่ในฐานสากล SCOPUS ทั้งนี้พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ได้รับทุนวิจัยจากวิทยาลัย มีเพียงส่วนน้อยที่รับทุนจากสถาบันภายนอก ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความจำเป็นของสถาบันที่กำหนดนโยบาย ทิศทางการผลิตงานวิจัยของหน่วยงานให้ชัดเจน รวมทั้งหากกลยุทธ์พัฒนาศักยภาพคณาจารย์เพื่อ

พัฒนางานวิจัยให้รับทุนภายนอกเช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์ด้านวิธีการวิจัย พบว่างานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจ/บรรยายลักษณะตัวแปรมากที่สุดและการศึกษาครั้งนี้พบว่าประเภทงานวิจัยส่วนมากเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย/สำรวจมากที่สุด ทำให้ผลการศึกษาไม่ได้องค์ความรู้ใหม่ สอดคล้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยของอนัญญา คูอาริยะกุลและคณะ (Kooariyakul et al. 2013) ที่พบว่างานวิจัยของวิทยาลัยปีพ.ศ. 2549-2553 ส่วนใหญ่เป็นวิจัยเชิงพรรณนามากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากเป็นระยะแรกๆของการวิจัยจึงทำให้อาจารย์วิทยาลัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจก่อนเพื่อให้ได้ข้อมูลในการทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา สำหรับการวิจัยเชิงบรรยายมักพบในการทำวิจัยเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การประเมินสถาบันหรือองค์กร เช่น การศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มวัยต่างๆ การศึกษาสมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การประเมินหลักสูตร ซึ่งจะนำผลการวิจัยเพื่อนำมาวางแผนปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การสร้างสมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้พบแนวโน้มการศึกษาผลการทดลองโปรแกรม/การทดลองมากขึ้น จะเห็นได้ว่าในระยะ 5 ปีหลัง (พ.ศ.2555-2559) ลักษณะงานวิจัยกึ่งทดลองจำนวน 21 เรื่อง แสดงให้เห็นถึงการต่อยอดความรู้จากการวิจัยเพื่อบรรยาย งานวิจัยและพัฒนาจำนวน 7 เรื่อง ในจำนวนนี้มีงานวิจัย 1 เรื่องที่เป็นการพัฒนางานที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการเรียนระดับสูง

ลักษณะงานวิจัยที่พบส่วนมากเป็นการวิจัยในชุมชนสอดคล้องกับลักษณะงานวิจัยที่จำแนกตามประเด็นการดูแลที่จำเป็นในระบบ

บริการสุขภาพที่พบว่าเป็นการวิจัยการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค จำนวน 44 เรื่อง ผลงานวิจัยของอาจารย์ในชุมชนมีจำนวนมากเนื่องจากวิทยาลัยต้องการพัฒนาความเป็นเลิศด้านการสร้างเสริมสุขภาพ จึงกำหนดในแผนกลยุทธ์ของวิทยาลัยในการส่งเสริมให้คณาจารย์ทำการวิจัยด้านการส่งเสริมสุขภาพโดยเฉพาะในชุมชนเป้าหมายของวิทยาลัย ประเด็นที่ศึกษาด้านผู้สูงอายุมีจำนวน 19 เรื่อง เป็นการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพ พฤติกรรมการออกกำลังกาย ความผาสุก ความรู้สึกมีคุณค่า คุณภาพชีวิต ความเครียดในผู้สูงอายุ ทำให้ยืนยันคำตอบที่มีอยู่หรือได้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปวิจัยต่อยอดโดยจัดทำโปรแกรมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ ได้แก่ โปรแกรมการเดินออกกำลังกาย การเยี่ยมบ้าน การส่งเสริมสุขภาพก่อนวัยเกษียณ การออกกำลังกายแบบกระบองชีวิตจิต การออกกำลังกายด้วยไม้พลองชีวิตจิตประกอบดนตรีมงคล การจัดกิจกรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ ผู้สูงอายุเป็นสิ่งที่ส่งผลดีต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ

ลักษณะงานวิจัยวิธีการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นการวิจัยกึ่งทดลองที่เน้นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้สถานการณ์จำลอง การเรียนรู้แบบร่วมมือ วิธีการสอนแบบทีม/กลุ่มย่อย การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI E-learning การสะท้อนคิด จิตตปัญญา VARK โครงการ ซึ่งการวัดตัวแปรตามมีความหลากหลาย เช่น ผลสัมฤทธิ์การเรียน การทำงานร่วมกัน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา จึงทำให้ยังไม่สามารถระบุรูปแบบการสอนหรือวิธีที่ดีที่สุดในการพัฒนาตัวแปรตามนั้นๆได้ เนื่องจากมีงานวิจัยไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์

การศึกษาครั้งนี้พบงานวิจัยทางคลินิก และนวัตกรรมมีผลงานที่อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกที่พบว่าการวิจัยทางคลินิกมีจำนวนน้อย (Indhraratana & Prajanket, 2016) การทำวิจัยทางคลินิกมีความจำเป็นเพื่อให้อาจารย์มีองค์ความรู้ที่ลุ่มลึกด้านความรู้เชิงวิชาชีพที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเรียนการสอน วิทยาลัยควรหามาตรการในการให้อาจารย์ทำวิจัยด้านคลินิกซึ่งอาจใช้ความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยกับแหล่งฝึก การที่งานนวัตกรรมของอาจารย์อยู่ในระดับน้อยมากสอดคล้องกับการนำผลงานวิจัยไปใช้ที่พบว่าไม่มีการนำไปใช้เชิงพาณิชย์ ทั้งนี้วิทยาลัยส่งเสริมให้อาจารย์และนักศึกษาพัฒนานวัตกรรมในรายวิชาในระยะเวลาสั้นๆทำให้นวัตกรรมเป็นชิ้นเล็ก หรือขาดข้อมูลสนับสนุน และไม่ได้นำมาพัฒนาต่อยอด ดังนั้นวิทยาลัยควรหาแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์พัฒนานวัตกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 ที่มีเป้าหมายสำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนประเทศไทยขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ปัญญา เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์

การวิเคราะห์คุณภาพของงานวิจัยด้านระเบียบวิธีวิจัยนั้น การได้มาของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากใช้วิธีแบบเจาะจงโดยไม่มีการสุ่มรองลงมาเป็นการใช้ทั้งประชากร พบว่างานวิจัยที่ไม่ได้ระบุวิธีการสุ่มมีร้อยละ 3.05 และมีงานวิจัยที่ไม่ได้ระบุการหาคุณภาพของเครื่องมือถึงร้อยละ 21.37 สอดคล้องกับการศึกษาของอังคินันท์ อินทรกำแหงและคณะ (Intarakamhang et al., 2014) ที่งานวิจัยไม่ระบุวิธีการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 59.5 สุ่มโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็นตามการเลือกเฉพาะเจาะจงร้อยละ 21.7 ไม่ระบุวิธีการหา

คุณภาพเครื่องมือร้อยละ 40.9 ซึ่งแสดงถึงการขาดความตรงภายในและภายนอก สำหรับสถิติที่ใช้ส่วนมากเป็นสถิติเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้รองลงมาคือสถิติทดสอบ ที

องค์ความรู้ที่พบจากการวิจัย

1. การพัฒนาสมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพในนักศึกษา บุคลากร และประชาชนต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การใช้ทฤษฎีการสร้างเสริมสุขภาพของเพนเดอร์เป็นกรอบช่วยให้สามารถดำเนินการได้เหมาะสมกับนักศึกษา
2. การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ควรมีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่วัยก่อนเกษียณเพื่อที่จะทำให้เข้าสู่วัยเกษียณได้อย่างมั่นใจ เป็นผู้สูงอายุที่ติดสังคม (active aging)
3. โปรแกรมการสร้างเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุเช่นการออกกำลังกายแบบกระบองชีวิตจิต การออกกำลังกายด้วยไม้พลองชีวิตจิตประกอบดนตรีมังคละส่งผลให้ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพดีขึ้น
4. การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ในนักศึกษาพยาบาล โดยใช้การเรียนแบบทีม การเรียนแบบบูรณาการ การเรียนแบบโครงงาน การเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดผลลัพธ์ด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
5. การสอนแบบสะท้อนคิด การสอนโดยใช้จิตตปัญญา การสอนแบบบูรณาการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ช่วยส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาคุณลักษณะของวิชาชีพและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. อาจารย์วิทยาลัยยังมีการรับทุนการวิจัยจากหน่วยงานระดับชาติน้อย วิทยาลัยควรวางระบบและนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพให้อาจารย์ ปรับปรุงภาระงาน การให้ความรู้ การพัฒนาเพื่อให้อาจารย์สามารถรับทุนจากหน่วยงานภายนอก ขวัญและกำลังใจผู้ทำวิจัย การตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติ
2. ผลงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นวิจัยการบรรยายที่มีตัวแปรหลากหลาย ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์แบบอภิมาน จึงควรมีการกำหนดทิศทางการวิจัยของอาจารย์ และมีการทำในการวิจัยที่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพ

3.ปรับปรุงฐานข้อมูลเพื่อให้ผู้บริหาร/อาจารย์สามารถตรวจสอบผลงานวิจัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ทำวิจัยในประเด็นการวิจัยที่ควรพัฒนา งานวิจัยที่พบว่าวิทยาลัยยังขาด ได้แก่ ด้านโรคหัวใจ ทารกแรกเกิด สาขาหลักสูตรเวชกรรมและออร์โธปิดิกส์ การใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล EMS (ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน) Disability (ผู้พิการ) การดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง และการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย
2. ทำวิจัยในการพัฒนาบัณฑิตให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาให้เข้าสู่ประเทศไทย 4.0

References

- Chidnayee,S. & Lortamma, P. (2011). *Effect of team based learning in nursing care of persons with gastrointestinal problem on learning achievements, critical thinking and problem solving in nursing students*. Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit. (in Thai)
- Cooper, H. & Hedges, L. V. & Valentine, J. C. (2009).*The handbook of research synthesis and meta-Analysis*. New York: Russell Sage Foundation, Project MUSE.
- Indhraratana,A. & Prajanket,O. (2016). The synthesis of the research reports of The Royal Thai Army Nursing College. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 17(2), 116-124. (in Thai)
- Intarakamhang,U., Seangdong,N.,& Boochoa,P. (2014). Analysis and synthesis of research in science, humanity and social Science: Srinakharinwirot University case study by meta and content analysis. *Journal of Behavioral Science*. 20(1), 19-34. (in Thai)
- Khiaolueang, D., Kaewurai, W., Hingkanon, P.,& Viboonrangsun, S. (2013). The development of the thought reflection learning model to enhance ethical decision-making in nursing for student nurses. *Journal of Education Naresuan University*,15(4),9-21. (in Thai)
- Koariyakul, A., Chidnayee,S., Udomlerd,M., Tantalankul, S.,& Lortamma, P. (2013). Research

- synthesis of the staff at Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit. *Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Journal*. 5(1),31-41. (in Thai)
- Leaudnakrob, N., Phuangnak,P., Phromjuang,K.,& Poltana,P. (2013). Learning achievement based on electronic learning among freshmen nursing students. In *ijeeee.org* Vol 3 No 4 *International Journal of e -Education, e-Business, e-Management and e-Learning* (pp.289-296).
- LoBiondo-Wood, G. & Haber, J. (2014). *Nursing research: Methods and critical appraisal for evidence-based practice*. (8th edit). St. Louis, Missouri : Elsevier.
- Neamsakul, W. & Banchedpongchai,P. (2016). A developmental model of teaching and learning clinical practicum in antenatal clinic using VARK learning style in maternal newborn and midwifery practicum 1 subject. *Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Journal*, 8(2), 20-36. (in Thai)
- Neamsakul, W., Chaiprasit,S., Banchedpongchai,P., Visitkoson,J., Suwanarod,P. & Muenglaeng, S. (2016). Perspectives and Experiences of the Third Year Nursing Students on Project-Based Learning as a Teaching and Learning Model in the Maternal and Newborn Nursing and Midwifery I. . *Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Journal*, 8(1), 68-83. (in Thai)
- Tantalanukul,S., Rattanasak, S., Sengpanich, C., Srisung,W.& Tungkawanich,T. (2016). The effect of Simulation-Based Learning on the ability development of primary medical care practicum of nursing students at Boromarajonani College of Nursing Uttaradit. *Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Journal*, 8(1), 49-58. (in Thai)
- Sirirat, N.& Chidnayee,S. (2009). Effect of team-based learning in Nursing Care of Persons with Health Problems 1 on achievements and critical thinking in nursing students. *Journal of Health Science*, 3(2),32-40. (in Thai)
- Suangkaew,S. & Kooariyakul,A. (2014). Competency development model of nurse students toward a health promotion practitioner. *Journal of Nursing and Education*, 7(2), 32-47. (in Thai)